

# संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ

मानवविज्ञान विद्याशाखा

(Faculty of Humanities)

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार (NEP)

अभ्यासक्रम

## Syllabus

Three Years- Six Semesters Bachelor's Degree Programme

Degree of Bachelor of Arts

बी. ए. द्वितीय वर्ष - सत्र - 3 व सत्र - 4 (NEP)

Level - 5.0

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor - Marathi Language  
(DSC-Code- 639)

मेजर / मायनर - DSC - मराठी भाषा

Effective from Academic year -2025-26

मराठी भाषा अभ्यास मंडळ

## Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati

Members of the Board of Studies in the subject of **Marathi** under the faculty of **Humanities**

| S.N | Name of the Member          | Designation | Address                                                                                                                              |
|-----|-----------------------------|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1   | डॉ. काशीनाथ विनायक बऱ्हाटे  | अध्यक्ष     | प्राध्यापक व प्रमुख, मराठी विभाग, स्व. छगनलाल मूलजीभाई कढी कला महाविद्यालय, अचलपूर कॅम्प, परतवाडा, जि. अमरावती<br>संपर्क- 9420124714 |
| 2   | डॉ. सौ. मोना मिलिंद चिमोटे  | सदस्य       | अधिष्ठाता, मानव विज्ञान विद्याशाखा व प्रमुख, पदव्युत्तर मराठी विभाग संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती                        |
| 3   | डॉ. मनोज हरिश्चंद्र तायडे   | सदस्य       | अभियंता कॉलनी, विद्युत नगर, कठोरा नाका परिसर, अमरावती                                                                                |
| 4   | डॉ. संजयकुमार करंदीकर       | सदस्य       | प्राध्यापक व प्रमुख, मराठी विभाग, द महाराजा सयाजीराव युनिव्हर्सिटी ऑफ बरोडा, वडोदरा (गुजरात)                                         |
| 5   | डॉ. माधव मारोतराव जाधव      | सदस्य       | अध्यक्ष, मराठी अभ्यासमंडळ स्वामी रामानंद तीर्थ नांदेड मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड                                                     |
| 6   | डॉ. आशुतोष रमेश पाटील       | सदस्य       | प्राध्यापक, पदव्युत्तर मराठी विभाग कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव                                         |
| 7   | डॉ. प्रणव रमाकांत कोलते     | सदस्य       | सहायक प्राध्यापक, पदव्युत्तर मराठी विभाग, संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती                                                  |
| 8   | डॉ. अण्णा प्रल्हादराव वैद्य | सदस्य       | प्राध्यापक व प्रमुख, मराठी विभाग श्रीमती नरसम्मा कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, अमरावती                                         |
| 9   | डॉ. गजानन भाऊराव मुंदे      | सदस्य       | प्राध्यापक व प्रमुख, मराठी विभाग आप्पास्वामी महाविद्यालय, शेंदुरजना अढाव, जि. वाशिम                                                  |
| 10  | डॉ. अजय जनार्दन देशपांडे    | सदस्य       | प्राध्यापक व प्रमुख, मराठी विभाग लोकमान्य टिळक महाविद्यालय, वणी, जि. यवतमाळ                                                          |
| 11  | डॉ. गणेश गोपाळराव मालटे     | सदस्य       | प्राध्यापक व प्रमुख, मराठी विभाग श्री शिवाजी विज्ञान व कला महाविद्यालय, चिखली, जि. बुलढाणा                                           |
| 12  | डॉ. प्रफुल्ल उत्तमराव गवई   | सदस्य       | प्राध्यापक, मराठी विभाग, शि. प्र. मं. तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली, जि. बुलढाणा                                |
| 13  | डॉ. अशोक रामभाऊ इंगळे       | सदस्य       | प्राध्यापक, मराठी विभाग, श्री शिवाजी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आकोट, जि. अकोला                                             |
| 14  | डॉ. राजेश ज्ञानेश्वर मिरगे  | सदस्य       | सहयोगी प्राध्यापक, मराठी विभाग, श्री शिवाजी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, अमरावती                                              |
| 15  | डॉ. श्रीकृष्ण वामन पदमणे    | सदस्य       | सहायक प्राध्यापक, मराठी विभाग, एम. ई. एस. कला व वाणिज्य महाविद्यालय, मेहकर, जि. बुलढाणा                                              |

# Sant Gadge Baba Amravati University

Three Year Six Semesters Programme :Bachelor's of Arts (B.A.) With Major- **Marathi Language** and Minor - **Marathi Language** (NEP)

**Faculty: Humanities, B. A. Second Year -Semester - III (NEP), Level - 5.0**

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor -**Marathi Language (मराठी भाषा) DSC Code-639**

## Scheme - Teaching - Learning -Examination

| S<br>N<br>o. | Semester                  | Ve<br>rti<br>cal | NEP Vertical<br>Type                  | Course<br>Code                           | Course Title                                                                                                                                                                                  | Teaching Scheme<br>Hours (Per week) |    |       | Learning<br>(Per week) |                   | Teaching<br>Work<br>Load<br>Hours | Marks /Examination |          |       |
|--------------|---------------------------|------------------|---------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----|-------|------------------------|-------------------|-----------------------------------|--------------------|----------|-------|
|              |                           |                  |                                       |                                          |                                                                                                                                                                                               | L                                   | P  | Total | Total<br>Hours         | Credit<br>Offered |                                   | External           | Internal | Total |
| 1            | B.A.<br>Semester<br>- III | a                | Major-DSC-<br>Marathi Language        | 639203                                   | Major- III (Theory)<br>मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग - १                                                                                                                                        | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 2            |                           |                  |                                       | 639204                                   | Major- IV (Theory)<br>उपयोजित मराठी : भाग -१                                                                                                                                                  | 3                                   | -- | 3     | 3                      | 3                 | 3                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 3            |                           |                  | Major-IKS - DSC-<br>Marathi Language  | 639241                                   | Major- IKS - संत साहित्यातील<br>जीवनमूल्ये : भाग-१                                                                                                                                            | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 4            |                           | b                | Minor-DSC-<br>Marathi Language        | 639271                                   | Minor- III (Theory)<br>मराठीचा लेखन वारसा : भाग -१                                                                                                                                            | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 5            |                           | e                | Value Education Course<br>(VEC)       | 751201                                   | VEC- I (A) - Understanding India                                                                                                                                                              | 1                                   | -- | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 6            |                           |                  |                                       | 751202                                   | VEC- I (B) - Environmental<br>Education-I                                                                                                                                                     | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 7            |                           | d                | II) Skill Enhancement<br>Courses(SEC) | 751203                                   | SEC- Life skills -III (A)<br>Universal Human Value<br>(love, and Compassion, Truth, Non-<br>Violence, Righteousness, Peace, Service,<br>Renunciation (Sacrifice) Tyag)                        | 1                                   | -- | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 8            |                           |                  |                                       | 751204                                   | SEC- Life skills -III (B) Leadership<br>& Managerial skills<br>(Leadership skills, Managerial skills<br>Entrepreneurship, Innovative Leadership<br>and Design Thinking, Ethics and Integrity) | 1                                   | -- | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | --                 | 25       | 25    |
| 9            |                           | c                | Generic/Open Elective<br>(OE)         | ---                                      | OE-5 Other than Faculty of Humanities                                                                                                                                                         | 2                                   | -- | 2     | 2                      | 2                 | 2                                 | 30                 | 20       | 50    |
| 10           |                           |                  |                                       | ---                                      | OE-6 Other than Faculty of Humanities                                                                                                                                                         | 2                                   | -- | 2     | 2                      | 2                 | 2                                 | 30                 | 20       | 50    |
| 11           |                           | f                | Co-Curricular Courses                 | NSS/UBA/ NCC cultural / sports /Yoga stc |                                                                                                                                                                                               | --                                  | 4  | 4     | 4                      | 2                 | 4                                 | --                 | --       | --    |
|              |                           |                  |                                       |                                          |                                                                                                                                                                                               |                                     |    |       |                        | 22                |                                   |                    |          |       |

L: Lecture, T: Tutorial, P: Practical/ Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20 (Min) / Batch-size (16)

**Sant Gadge Baba Amravati University**

Three Year Six Semesters Programme :Bachelor's of Arts (B.A.) With Major- **Marathi Language** and Minor - **Marathi Language** (NEP)

**Faculty: Humanities, B. A. Second Year -Semester - IV (NEP), Level - 5.0**

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor -**Marathi Language (मराठी भाषा)** DSC Code-639

**Scheme - Teaching - Learning -Examination**

| S<br>N<br>o. | Semester                 | Ve<br>rti<br>cal | NEP Vertical<br>Type                                                         | Course<br>Code                           | Course Title                                                                     | Teaching Scheme<br>Hours (Per week) |    |       | Learning<br>(Per week) |                   | Teaching<br>Work<br>Load<br>Hours | Marks /Examination |          |       |
|--------------|--------------------------|------------------|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----|-------|------------------------|-------------------|-----------------------------------|--------------------|----------|-------|
|              |                          |                  |                                                                              |                                          |                                                                                  | L                                   | P  | Total | Total<br>Hours         | Credit<br>Offered |                                   | External           | Internal | Total |
| 1            | B. A.<br>Semester-<br>IV | a                | Major -<br>DSC -<br>Marathi Language                                         | <b>639205</b>                            | Major- V (Theory)<br>मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग -2                              | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 2            |                          |                  |                                                                              | <b>639206</b>                            | Major- VI (Theory)<br>उपयोजित मराठी : भाग - 2                                    | 5                                   | -- | 5     | 5                      | 5                 | 5                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 3            |                          |                  | Major -IKS -DSC-<br>Marathi Language                                         | <b>639242</b>                            | Major- IKS -<br>संत साहित्यातील जीवनमूल्ये - भाग-2                               | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 4            |                          | b                | Minor- DSC-<br>Marathi Language                                              | <b>639272</b>                            | Minor - IV (Theory)<br>मराठीचा लेखन वारसा : भाग -2                               | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 5            |                          |                  | Minor- Elective-<br>DSC- Marathi<br>Language<br>(Students select Any<br>One) | <b>639273</b>                            | Minor Elective - V (A) (Theory)<br>मराठीतील मौखिक परंपरा : म्हणी व<br>वाक्प्रचार | 4                                   | -- | 4     | 4                      | 4                 | 4                                 | 60                 | 40       | 100   |
| 6            |                          |                  |                                                                              | <b>639274</b>                            | Minor Elective - V (B) (Theory)<br>वऱ्हाडी कविता                                 |                                     |    |       |                        |                   |                                   |                    |          |       |
| 7            |                          | e                | Value Education Course<br>(VEC)                                              | 751205                                   | VEC-II-(A)- Digital Technological<br>solutions                                   | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 8            |                          |                  |                                                                              | 751206                                   | VEC-II-(B)-Environmental Education-II                                            | 1                                   | -  | 1     | 1                      | 1                 | 1                                 | ---                | 25       | 25    |
| 9            |                          | f                | Co-Curricular Courses                                                        | NSS/UBA/ NCC cultural / sports /Yoga stc |                                                                                  | --                                  | 4  | 4     | 4                      | 2                 | 4                                 | --                 | --       | --    |
|              |                          |                  |                                                                              |                                          |                                                                                  |                                     |    |       |                        | <b>22</b>         |                                   |                    |          |       |

**L: Lecture, T: Tutorial, P: Practical/ Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20 (Min) / Batch-size (16)**

## संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

विद्याशाखा : मानवविज्ञान (Faculty of Humanities)

Board of Study - Marathi

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०- नुसार

त्रिवार्षिक सहा सत्रांचा पदवी अभ्यासक्रम / वाङ्मय स्नातक /

(Three Years Six Semester Bachelor's Degree Programme)

अभ्यासक्रम

**B. A. Semester - III & IV (NEP) Level - 5.0**

**Department Specific Core (DSC) / Subject - Marathi Language (DSC Code - 639)**

**DSC / विषय - मराठी भाषा (विषय संकेतांक - ६३९)**

अभ्यासक्रम

विभाग - 'अ' (Part-A)

### प्रस्तावना (Preamble)

मानवी जीवनात भाषेला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. 'मातृभाषा' मानवी जीवनातील प्रगतीचा पाया आहे. आत्मप्रगतीकरण, आत्मचिंतन, विचारांची देवाण-घेवाण, संस्कृतीची जोपासना, समाजातील आर्थिक, राजकीय व्यवहार, व्यक्तिमत्त्वाचा विकास या सर्व गोष्टींसाठी भाषेची आवश्यकता आहे. मातृभाषेच्या सामर्थ्यावर अभ्यासकाला कोणत्याही विषयाच्या अभ्यासासाठी आवश्यक असलेली आकलनशक्ती व कौशल्य यांचा विकास होण्यास मदत होते. साध्या श्रवण-भाषण कौशल्यापासून ते प्रतिभासंपन्न सृजनशीलतेपर्यंत प्रत्येक क्रियेत मातृभाषेची आवश्यकता आहे. मातृभाषेतूनच कोणत्याही क्षेत्रातील ज्ञान मिळविणे सुलभ जाते.

मराठी भाषा अतिशय समृद्ध अशी भाषा आहे. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण व्यक्तिमत्त्वाच्या विकासासाठी भाषिक संवेदना, भावना, विचारशीलता, भाषेच्या विविध प्रवाहाची अभिवृद्धी आवश्यक असते. मराठी भाषा विषयाच्या अभ्यासक्रमातून वैचारिकता समृद्ध होण्यास मदत होईल. जीवनानुभवाची नवीन दृष्टी प्राप्त होईल.

### 1)बी. ए. मराठी भाषा - अभ्यासक्रमाची विशिष्ट निष्पत्ती (PSOs):

- १) नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार - तयार करण्यात आलेल्या संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाच्या मानवविज्ञान विद्याशाखेतील बी.ए. मराठी भाषा या अभ्यासक्रमाच्या अध्ययनामुळे विद्यार्थ्यांना 'भाषा' या संकल्पनेचे आकलन होईल.
- २) मराठी साहित्य परंपरा, लेखक, कवी, विचारवंत यांचा परिचय होईल, त्यांचा लेखनातून आलेल्या सामाजिक एकात्मता, सर्वधर्म समभाव, राष्ट्रीय एकात्मता आणि भारतीय राज्यघटनेचे अधिष्ठान असलेल्या मानवी मूल्यांची विद्यार्थ्यांमध्ये रुजवणूक होण्यास मदत होईल.
- ३) विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी, भाषा, साहित्य, कला याविषयी आवड निर्माण होईल. त्याची चिकित्सा, तुलना, समीक्षा करण्याची दृष्टी विकसीत झाल्यामुळे विविध साहित्य प्रकारातील लेखनाचे योग्य अध्ययन, संशोधन आणि सर्जनशील साहित्य निर्मिती करतील.

- ४) भाषा आणि साहित्याचा सामाजिक तसेच कलात्मक पातळीवर अभ्यास केल्याने विवेकपूर्ण तर्कसंगतता संवेदनशीलता निर्माण होऊन साहित्याचे, भाषेचे व्यावहारिक उपयोजन करता येईल.
- ५) कला शाखेच्या विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषेच्या तात्त्विक अभ्यासासह प्रतिष्ठापूर्ण रोजगार मिळविण्यासाठी भाषिक कौशल्ये प्राप्त होतील.
- ६) मराठी भाषेच्या माध्यमातून विविध क्षेत्रात लागणारे व्यावहारिक कौशल्याचे उपयोजन विद्यार्थी करतील.
- ७) रोजगार निर्मितीसाठी लागणा-या विविध कौशल्यनिर्मितीचा दृष्टिकोन विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.

## 2) अभ्यासक्रमाची रोजगारविषयक क्षमता (Employability Potential of the Programme)

आज बदलत्या काळाची आव्हाने लक्षात घेऊन भाषा अभ्यास मंडळाने हा अभ्यासक्रम तयार केला आहे. यामध्ये नवा विचार, शोध, नवी स्पंदने दुसऱ्यांपर्यंत समाजापर्यंत पोचवायची असतील तर समर्थ भाषेशिवाय पर्याय नाही. मग ती परंपरागत, संगणकीय, गणिती, एसएमएस तंत्राधारित, इमोजी / चिन्हांची भाषा का असेना विद्यार्थ्यांना या अनुषंगाने जवळजवळ सर्वच सेवाक्षेत्रात, व्यवसायाच्या क्षेत्रात अंगिकृत भाषाकौशल्य व त्याच जोडीला त्याने आत्मसात केलेल्या इतर कौशल्यामुळे त्याला निश्चितच रोजगार प्राप्त होईल.

मानव विद्याशाखेतील बी.ए. मराठी भाषा हा अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या विविध संधी प्राप्त होतील. बी.ए. ही पदवी प्राप्त झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धा परीक्षांची तयारी करता येईल. राज्य व केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षांची तयारी करण्यासाठी सदर अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल. विविध शासकीय, उद्योग, सेवाविषयक क्षेत्रात रोजगार प्राप्त होईल. शिवाय व्यावहारिक मराठीच्या माध्यमातून संवाद कौशल्ये अंगी बाणविल्यावर विविध क्षेत्रात उदा. व्यावसायिक शिक्षक, प्राध्यापक, वकील, डॉक्टर, विक्रेता, दलाल, दुभाषी, प्रशासकी, रंगभूमी, लोकरंगभूमी यामध्ये व्यवसायाच्या संधी निर्माण होतील. तसेच माहिती प्रसारण या क्षेत्रात उपसंपादक, वार्ताहर, सूत्रसंचालक, कथालेखक, छायाचित्रकार, ध्वनिसंकलक, दिग्दर्शक, सहाय्यक दिग्दर्शक, कार्यकारी निर्माता, स्तंभलेखक, व्हाईस ओव्हर आर्टिस्ट, बातमी विश्लेषक, जनसंपर्क अधिकारी अशा रोजगाराच्या संधी उपलब्ध आहेत.

दृक्श्राव्य माध्यमात संवाद व कथालेखक, पटकथालेखक, पटकथा सल्लागार आणि मार्गदर्शक, मध्यस्थ, निवेदक, सूत्रसंचालक, संहितालेखक, गीतलेखक, माहितीपट निर्माता, नट, कलाकार, गायक, संगीतकार, हास्यकलाकार अशा विविध संधी उपलब्ध आहेत. फलक लेखन, भितीपत्रक लेखन, नामपट्टीका लेखन, ब्लॉग रायटर, अहवाल लेखक, मानपत्र/प्रमाणपत्र लेखक, आभासी (घोष्ट रायटर) लेखक, शब्दांकन कर्ता, दिनदर्शिका, शुभेच्छापत्रे, लग्न पत्रिका, निमंत्रण पत्रिका, आमंत्रण पत्रिका यांचे लेखन तथा माहितीपत्रक व विविध मार्गदर्शिकापर माहिती पुस्तिकांचे लेखन करून रोजगाराच्या संधी मिळविता येतील.

समाजातील कार्यक्रम व्यवस्थापन, लग्न, स्वागत समारंभ, विविध प्रदर्शने, प्रचारसभा, रोड शो, परिषदा, सार्वजनिक मनोरंजनाचे कार्यक्रम, सत्कार सोहळे, पुरस्कार सोहळे, विविध विषयावर आयोजित संमेलने, क्रीडाविषयक कार्यक्रम, गटचर्चा, परिसंवाद, चर्चासत्र, कार्यशाळा, शिबीर, मेळावे, प्रश्नमंजूषा इत्यादी कार्यक्रमांचे व्यवस्थापनात आज व्यवसायिक संधी निर्माण झाल्या आहेत. या कार्यक्रमांचे आयोजन, नियोजन, कौशल्य, जाहिरात, निमंत्रण पत्रिका, मुलाखतकार, सूत्रसंचालक, जनसंपर्क अधिकारी, समुपदेशक, बातमीदार इत्यादींमध्ये विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या

संधी उपलब्ध आहेत. या कार्यक्रमाची जाहिरात, कार्यक्रम पत्रिका तयार करणे, सन्मानचिन्ह, मानपत्र तयार करणे, कार्यक्रमाचे उद्घाटन सत्र तथा समारोपाचे फलक तयार करणे, बातमी तयार करणे यानिमित्ताने विद्यार्थ्यांना विविध पातळीवर रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील. तसेच प्रौढ शिक्षण, पालक शिक्षण, संगणक शिक्षण आस्वादस्थाने, स्पर्धास्थाने, जाहिरात यामध्येही व्यवसायांच्या संधी आहेत.

लोकगीत, प्रादेशिक कला पारंपरिक लोकगीतांचे संकलन, जतन, संवर्धन तसेच लोकनाट्य, नाटक, भारूड , तमाशा, पथनाट्य, लावणी, नाट्यसंगीत यामध्ये भाषेच्या विद्यार्थ्यांकरिता अनेक दालने खुली आहेत या सर्व कलांचे व लोकपरंपरांचे जतन या निमित्ताने होईल व विद्यार्थ्यांना रोजगारही मिळेल. सॉफ्टवेअर प्रशिक्षण, मोबाईलवर तयार केलेले ऑडिओ, व्हिडीओ त्यांचे संपादन करण्यासाठी कॅनवा, ओबीएस, काईनमास्टर, सॉफ्टवेअरचे तंत्रज्ञान समजून घेऊन शॉर्टफिल्म, संगीत, कविता सादरीकरण व्याख्याने, अभिवाचन, सांस्कृतिक कार्यक्रम, भाषण, विविध प्रादेशिक कला, पारंपरिक कला, खेळ, गाणी यांचे जतन करणारे व्हिडीओ, ऑडिओ, व्हिडीओ मिक्सिंग, टेक्स्ट इन्सॅटिंगसारख्या गोष्टीचे प्रशिक्षण देऊन विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील. मायक्रोफोन हाताळण्याचे प्रशिक्षण घेतले तर विद्यार्थी रोजगारक्षम होईल. साऊंड रेकॉर्डिस्ट, स्वतःच्या आवाजात जाहिराती तयार केल्यास रोजगाराचे नवीन दालन उपलब्ध होईल.

ई-मेल, विविध ॲप, युट्युब, ब्लॉग, फेसबुक, ट्विटर, इंटरनेटवरील विविध साईटसच्या माध्यमातून मराठीतील नव्या संकल्पना, शोध, पारिभाषिक शब्द इत्यादी समाजापर्यंत पोचविता येतील व यानिमित्ताने विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या संधी मिळतील. पर्यटनक्षेत्र- ट्रॅव्हल एजन्सी, विमान कंपन्या, टूर ऑपरेशन कंपन्या यामध्ये सहलीसाठी गाईड तथा दुभाषी म्हणून सुद्धा रोजगार उपलब्ध होईल. प्रसारमाध्यमातील व्यावसायिक वाचक, निवेदक तथा वक्ता, व्याख्याता, कवी, ललित लेखक, कथा- कथनकार, एकपात्री प्रयोगकर्ता, कीर्तनकार, प्रवचनकार इत्यादी संधी उपलब्ध आहेत. संकलक, बोली सर्वेक्षक, बोली अभ्यासक, आस्वादकार, भाषाकार, समीक्षक, परिक्षक, निरीक्षक, सूचीकार, आराखडाकार, प्रस्तावनाकार, कुटप्रश्नकार, रिपोर्टवाचक, मांडणीकार, टंकलेखक, संशोधन- सहाय्यक, संशोधन-लेखक, चौर्यकर्मशोधक, मुद्रित शोधक, टिप्पणीकार इत्यादी क्षेत्रात सहाय्यक म्हणून रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.

--XX--

**विभाग - 'ब' (Part-B)**  
**संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती**

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार

**Syllabus / अभ्यासक्रम**

**B. A. Semester- III (NEP) Level - 5.0**

Major- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

**Course Code - 639203**

**Course Title - Major- III (Theory) - मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग १**

| Semester            | Level | Vertical Type              | Course code | Course Title                                     | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                             |
|---------------------|-------|----------------------------|-------------|--------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -III | 5.0   | Major-DSC Marathi Language | 639203      | Major-III (Theory) मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग १ | 4              | 4       | 4                         | 60                     | एकूण गुण = 100<br>60 गुण -लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन मराठी कवितेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन मराठी कवितेचे स्वरूप व वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे.<br>३. संत ज्ञानेश्वर यांच्या निवडक अभंगाच्या प्रेरणा, स्वरूप व वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे.                                                            |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन मराठी कवितेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठी कवितेचे स्वरूप अवगत होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना संत ज्ञानेश्वर यांच्या निवडक अभंगाच्या प्रेरणा, स्वरूप व वैशिष्ट्यांचा परिचय होईल.<br>४. मध्ययुगीन मराठी कवितेची वैशिष्ट्ये आकलन होण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल. |



**अभ्यासक्रम / Syllabus- Major- III (Theory) - मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग १**

नेमलेले पाठ्यपुस्तक - अपार्थिवाचे गाणे : संत ज्ञानेश्वरांचे निवडक अभंग

संपादक - डॉ. नागनाथ कोत्तापल्ले, प्रकाशक - सायन पब्लिकेशन, औरंगाबाद, १९९८

(या पुस्तकातील प्रस्तावना, १, २, ३, ४, ५, व ६ प्रकरणे)

| Unit / विभाग | उपघटक                                                     | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
|--------------|-----------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Unit-I       | प्रस्तावना- ज्ञानेश्वरांच्या कवितेच्या निमित्ताने         | 10          | 12          |
| Unit-II      | अरे अरे ज्ञाना झालासी पावन                                | 10          | 12          |
| Unit-III     | हरि माझा समर्थ आणि बरवा संत समागमु । प्रकटला आत्मारामु ।। | 10          | 12          |
| Unit-IV      | येणे मज लावियला वेधु                                      | 10          | 12          |
| Unit-V       | तुजवीण एकली रे कृष्णा न गमे राती                          | 10          | 6           |
| Unit-VI      | नाम आठविता रूपी प्रकट पै झाला ।                           | 10          | 6           |
|              |                                                           | 60 तास      | 60 गुण      |

**मूल्यमापन / Evaluation**

| गुण विभागणी                             | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                     |        |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
|                                         |                                                                                                                                                                                    |        |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                  | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण  |
|                                         | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण  |
|                                         | Total                                                                                                                                                                              | 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) | 1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण |
|                                         | 2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण |

--X--

## Syllabus / अभ्यासक्रम

**B. A. Semester- III (NEP) Level - 5.0**

Major- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

**Course Code - 639204**

**Course Title - Major- IV (Theory) - उपयोजित मराठी : भाग - १**

| Semester            | Level | Vertical Type               | Course code   | Couse Title                                     | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                             |
|---------------------|-------|-----------------------------|---------------|-------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -III | 5.0   | Major- DSC Marathi Language | <b>639204</b> | <b>Major-IV (Theory) उपयोजित मराठी : भाग- १</b> | 3              | 3       | 3                         | 45                     | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठीचा परिचय करून देणे.<br>२. उपयोजित मराठीचे स्वरूप व व्याप्ती अवगत करून देणे.<br>३. उपयोजित मराठीच्या वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे.                                                                                                              |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठी परिचय होईल .<br>२. उपयोजित मराठीचे स्वरूप अवगत होईल .<br>३. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठीची वैशिष्ट्ये समजण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल.<br>४. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठीची विविध कौशल्ये अवगत करण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल. |

**अभ्यासक्रम / Syllabus - Major- IV (Theory) - उपयोजित मराठी : भाग - १**

नेमलेले पाठ्यपुस्तक- **उपयोजित मराठी - (भाग -१ व २)**

संपादक - मराठी भाषा अभ्यास मंडळ, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ

प्रकाशक - प्रशांत पब्लिकेशन, जळगाव, प्रथम आवृत्ती २०२५ (या पुस्तकातील भाग-१)

| Unit / विभाग  | Details / उपघटक                                                             | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Unit-I & II   | प्रकरण १ - वृत्तपत्रांसाठी लेखन<br>(बातमी, जाहिरात, अग्रलेख, वृत्तांत लेखन) | 13          | 24          |
| Unit-III & IV | प्रकरण २ - नभोवाणीसाठी लेखन                                                 | 12          | 24          |
| Unit-V        | प्रकरण ३ - दूरचित्रवाणीसाठी लेखन                                            | 10          | 6           |
| Unit-VI       | प्रकरण ४ - आधुनिक समाजमाध्यमांसाठी लेखन                                     | 10          | 6           |
|               |                                                                             | एकूण 45 तास | 60 गुण      |

**मूल्यमापन / Evaluation**

| गुण विभागणी                             | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                    |        |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                  | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                              | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                              | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                              | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                              | 12 गुण |
|                                         | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                 | 6 गुण  |
|                                         | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                 | 6 गुण  |
|                                         | Total                                                                                                                                                                             | 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण |
|                                         | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण |

--XXX--

**Syllabus / अभ्यासक्रम**  
**B. A. Semester- III (NEP) Level - 5.0**  
**Major- IKS- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)**

**Course Code - 639241**  
**Course Title - Major-IKS- संत साहित्यातील जीवनमूल्ये : भाग-१**

| Semester            | Level | Vertical Type                     | Course code   | Couse Title                                         | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                  |
|---------------------|-------|-----------------------------------|---------------|-----------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|------------------------|----------------------------------------------------|
| B. A. Semester -III | 5.0   | Major IKS - DSC- Marathi Language | <b>639241</b> | <b>Major-IKS संत साहित्यातील जीवनमूल्ये : भाग-१</b> | 1              | 1       | 1                         | 15                     | लेखी -15,<br>अंतर्गत मूल्यमापन 10<br>एकूण गुण = 25 |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञानपरंपरेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठीतील संत साहित्याचा परिचय करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी संत साहित्यातील जीवनमूल्ये यांचा परिचय करून देणे.                                                                       |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञानपरंपरेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठीतील संत साहित्याचा परिचय होईल .<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी संत साहित्यातील जीवनमूल्ये यांचा परिचय होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी संत साहित्यातील वैश्विकतेचा व ज्ञानपरंपरेचा परिचय होईल. |

| <b>अभ्यासक्रम / Syllabus Major-IKS- संत साहित्यातील जीवनमूल्ये : भाग-१</b>                                                                                             |                                                                  |             |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक- संत साहित्यातील जीवनमूल्ये (भाग १ व २)<br>लेखक - डॉ. अशोक राणा, प्रकाशक- ज्ञानपथ पब्लिकेशन, अमरावती. प्रथम आवृत्ती २०२५<br>(या पुस्तकातील भाग -१) |                                                                  |             |             |
| Unit                                                                                                                                                                   | Details / उपघटक                                                  | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                 | मध्ययुगीन निवडक मराठी संत चरित्र व साहित्य निर्मिती              | 7           | 5           |
| Unit-II                                                                                                                                                                | मध्ययुगीन कालखंडातील निवडक संतांच्या साहित्यातील जीवनमूल्य दर्शन | 8           | 10          |
|                                                                                                                                                                        |                                                                  | एकूण 15 तास | 15 गुण      |
| <b>Evaluation</b>                                                                                                                                                      |                                                                  |             |             |
| एकूण = 25 गुण                                                                                                                                                          |                                                                  |             |             |
| अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment) 10 गुण, Class Test / घटक चाचणी 15 गुण.                                                                                 |                                                                  |             |             |

## Syllabus / अभ्यासक्रम

**B. A. Semester- III (NEP) Level - 5.0**

Minor- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

**Course Code - 639271**

**Course Title - Minor- III (Theory) - मराठीचा लेखन वारसा : भाग -१**

| Semester            | Level | Vertical Type                | Course code | Couse Title                                     | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                             |
|---------------------|-------|------------------------------|-------------|-------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -III | 5.0   | Minor- DSC- Marathi Language | 639271      | Minor- III (Theory) मराठीचा लेखन वारसा : भाग -१ | 4              | 4       | 4                         | 60                   | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वैचारिक लेखन परंपरेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील ललित लेखन परंपरेचा परिचय करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील काव्यलेखन परंपरेचा परिचय करून देणे.                                                                                                        |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वैचारिक लेखन परंपरेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील ललित लेखन परंपरेचा परिचय होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील काव्यलेखन परंपरेचा परिचय होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील विविधांगी लेखन कौशल्ये अवगत होतील व त्याचा उपयोग ते आपल्या करिअर क्षेत्रात करतील. |

| अभ्यासक्रम / Syllabus - Minor- III (Theory) - मराठीचा लेखन वारसा : भाग -१                                                                                          |                                                                   |             |             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक - शब्दगंध भाग -२ प्रकाशक - राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्युटर्स, नागपूर, २०२३<br>(या पुस्तकातील सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक, ललित व कविता) |                                                                   |             |             |
| Unit / विभाग                                                                                                                                                       | Details / उपघटक                                                   | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I & II                                                                                                                                                        | शब्दगंध भाग -२ या पुस्तकातील सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक लेख | 20          | 24          |
| Unit-III & IV                                                                                                                                                      | शब्दगंध भाग -२ या पुस्तकातील सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट ललित लेख    | 20          | 24          |
| Unit-V & VI                                                                                                                                                        | शब्दगंध भाग -२ या पुस्तकातील सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट कविता       | 20          | 12          |
|                                                                                                                                                                    |                                                                   | एकूण 60 तास | 60 गुण      |

| मूल्यमापन / Evaluation                     |                                                                                                                                                                                   |             |
|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                    |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न १ - सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक लेखावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                      | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न २ - सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक लेखावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                      | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न ३ - सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट ललित घटकावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                         | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न ४ - सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट ललित घटकावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                         | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न ५ - सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट कवितेवर आधारित लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                | 6 गुण       |
|                                            | प्रश्न ६ - सत्र -३ अंतर्गत समाविष्ट कवितेवर आधारित लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                | 6 गुण       |
|                                            |                                                                                                                                                                                   | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | 1.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण      |
|                                            | 2.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

-- B. A. Semester- III - Marathi Language अभ्यासक्रम समाप्त --

--- XXX ---

## संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty - Humanities / विद्याशाखा - मानवविज्ञान

Three Years - Six Semesters Bachelor's Degree Programme

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 2020 नुसार

### Syllabus / अभ्यासक्रम

**B. A. Semester- IV (NEP) Level - 5.0**

Major- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

**Course Code - 639205**

**Course Title - Major- V (Theory) - मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग 2**

| Semester           | Level | Vertical Type               | Course code | Couse Title                                     | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (perweek) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                             |
|--------------------|-------|-----------------------------|-------------|-------------------------------------------------|----------------|---------|--------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -IV | 5.0   | Major- DSC Marathi Language | 639205      | Major-V (Theory) मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग- 2 | 4              | 4       | 4                        | 60                     | एकूण गुण = 100<br>60 गुण -लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन मराठी कवितेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन मराठी कवितेचे स्वरूप व वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे.<br>३. संत तुकाराम यांच्या निवडक अभंगाच्या प्रेरणा, स्वरूप व वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे.                                                                                  |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन मराठी कवितेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन मराठी कवितेचे स्वरूप व वैशिष्ट्यांचा परिचय होईल .<br>३. विद्यार्थ्यांना संत तुकाराम यांच्या निवडक अभंगाच्या प्रेरणा, स्वरूप व वैशिष्ट्यांचा परिचय होईल तसेच मध्ययुगीन मराठी कवितेची वैशिष्ट्ये समजण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल. |

| अभ्यासक्रम / Syllabus- Major- V (Theory) - मध्ययुगीन मराठी कविता : भाग 2                                         |                                                                   |             |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक - संत तुकारामांचे निवडक अभंग<br>- डॉ. आ. ह. साळुंखे, प्रकाशक - लोकायत प्रकाशन, सातारा, २०१८. |                                                                   |             |             |
| Unit / विभाग                                                                                                     | उपघटक                                                             | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                           | संत तुकाराम यांचे संक्षिप्त चरित्र व त्यांच्या अभंगाची वैशिष्ट्ये | 10          | 12          |
| Unit-II                                                                                                          | अभंग १ ते १० : आशयविचार व वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये                     | 10          | 12          |
| Unit-III                                                                                                         | अभंग ११ ते २० : आशयविचार व वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये                    | 10          | 12          |
| Unit-IV                                                                                                          | अभंग २१ ते ३० : आशयविचार व वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये                    | 10          | 12          |
| Unit-V                                                                                                           | अभंग ३१ ते ४० : आशयविचार व वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये                    | 10          | 6           |
| Unit-VI                                                                                                          | अभंग ४१ ते ५० : आशयविचार व वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये                    | 10          | 6           |
|                                                                                                                  |                                                                   | एकूण 60 तास | 60 गुण      |

| मूल्यमापन / Evaluation                  |                                                                                                                                                                                    |             |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                             | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                     |             |
|                                         |                                                                                                                                                                                    |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                  | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                         | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                         |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) | 1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण      |
|                                         | 2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

--- XXX ---



## Syllabus / अभ्यासक्रम

### B. A. Semester- IV (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

### Course Code - 639206

### Course Title - Major- VI (Theory) - उपयोजित मराठी : भाग- 2

| Semester           | Level | Vertical Type               | Course code | Couse Title                              | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                             |
|--------------------|-------|-----------------------------|-------------|------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -IV | 5.0   | Major- DSC Marathi Language | 639206      | Major-VI (Theory) उपयोजित मराठी : भाग -2 | 5              | 5       | 5                         | 75                     | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठीचा परिचय करून देणे.<br>२. उपयोजित मराठीचे स्वरूप व व्याप्ती अवगत करून देणे.<br>३. उपयोजित मराठीच्या वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे.                                                                                                              |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठी परिचय होईल .<br>२. उपयोजित मराठीचे स्वरूप अवगत होईल .<br>३. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठीची वैशिष्ट्ये समजण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल.<br>४. विद्यार्थ्यांना उपयोजित मराठीची विविध कौशल्ये अवगत करण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल. |

| अभ्यासक्रम / Syllabus- Major- VI (Theory) - उपयोजित मराठी : भाग- 2                                                                                                                                                     |                                                |             |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------|-------------|
| <p>नेमलेले पाठ्यपुस्तक - उपयोजित मराठी - (भाग १ व २)</p> <p>संपादक - मराठी भाषा अभ्यास मंडळ, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ</p> <p>प्रकाशक - प्रशांत पब्लिकेशन, जळगाव, प्रथम आवृत्ती २०२५, (या पुस्तकातील भाग -२)</p> |                                                |             |             |
| Unit / विभाग                                                                                                                                                                                                           | Details / उपघटक                                | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                                                                 | प्रकरण १ - भाषा आणि जीवनव्यवहार                | 15          | 12          |
| Unit-II                                                                                                                                                                                                                | प्रकरण २ - कार्यालयीन लेखन                     | 15          | 12          |
| Unit-III                                                                                                                                                                                                               | प्रकरण ३ - अर्जलेखन : तंत्र व प्रकार           | 15          | 12          |
| Unit-IV                                                                                                                                                                                                                | प्रकरण ४ - संगणक आणि मराठी                     | 15          | 12          |
| Unit-V, VI                                                                                                                                                                                                             | प्रकरण ५ - कोशलेखन व नोंदलेखन : तंत्र व प्रकार | 15          | 12          |
|                                                                                                                                                                                                                        |                                                | एकूण 75 तास | 60 गुण      |

| मूल्यमापन / Evaluation                     |                                                                                                                                                                                    |             |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100                                                                                                                     |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न 1 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 2 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 3 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 4 - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न 5 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            | प्रश्न 6 - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | 1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण      |
|                                            | 2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

--xxx--

## Syllabus / अभ्यासक्रम

### B. A. Semester- IV (NEP) Level - 5.0

Major-IKS- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

Course Code - 639242

Course Title - Major-IKS - संत साहित्यातील जीवनमूल्ये : भाग- 2

| Semester           | Level | Vertical Type                     | Course code | Course Title                                               | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Total Teaching Hours | Exam Type & Marks                                                  |
|--------------------|-------|-----------------------------------|-------------|------------------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|----------------------|--------------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -IV | 5.0   | Major-IKS - DSC- Marathi Language | 639242      | Major - IKS<br>संत<br>साहित्यातील<br>जीवनमूल्ये :<br>भाग-२ | 1              | 1       | 1                         | 15                   | गुण विभाजन<br>लेखी -15<br>अंतर्गत मूल्यमापन<br>10<br>एकूण गुण = 25 |

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे   | १. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञानपरंपरेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठीतील संत साहित्याचा परिचय करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी संत साहित्यातील जीवनमूल्ये यांचा परिचय करून देणे.                                                                       |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची<br>फलनिष्पत्ती | १. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञानपरंपरेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठीतील संत साहित्याचा परिचय होईल .<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी संत साहित्यातील जीवनमूल्ये यांचा परिचय होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी संत साहित्यातील वैश्विकतेचा व ज्ञानपरंपरेचा परिचय होईल. |

### अभ्यासक्रम / Syllabus - Major-IKS - संत साहित्यातील जीवनमूल्ये : भाग- 2

नेमलेले पाठ्यपुस्तक- संत साहित्यातील जीवनमूल्ये (भाग १ व २)

लेखक - डॉ. अशोक राणा, प्रकाशक- ज्ञानपथ पब्लिकेशन, अमरावती, प्रथम आवृत्ती २०२५.

(या पुस्तकातील भाग -२)

| Unit                                                                                   | Details / उपघटक                                                    | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Unit-I                                                                                 | आधुनिक कालखंडातील महाराष्ट्रातील निवडक संतांची चरित्रे             | 5           | 5           |
| Unit-II                                                                                | आधुनिक कालखंडातील महाराष्ट्रातील निवडक संत साहित्यातील जीवन मूल्ये | 10          | 10          |
|                                                                                        |                                                                    | एकूण 15 तास | 15 गुण      |
| Evaluation                                                                             |                                                                    |             |             |
| एकूण = 25 गुण                                                                          |                                                                    |             |             |
| अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment) 10 गुण, Class Test / घटक चाचणी 15 गुण. |                                                                    |             |             |

## Syllabus / अभ्यासक्रम

### B. A. Semester- IV (NEP) Level - 5.0

Minor- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

Course Code - 639272

Course Title - Minor - IV (Theory) - मराठीचा लेखन वारसा : भाग -2

| Semester           | Level | Vertical Type                | Course code | Couse Title                                   | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                             |
|--------------------|-------|------------------------------|-------------|-----------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -IV | 5.0   | Minor- DSC- Marathi Language | 639272      | Minor-IV (Theory) मराठीचा लेखन वारसा : भाग -2 | 4              | 4       | 4                         | 60                     | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वैचारिक लेखन परंपरेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील ललित लेखन परंपरेचा परिचय करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील काव्यलेखन परंपरेचा परिचय करून देणे.                                                                                                        |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वैचारिक लेखन परंपरेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील ललित लेखन परंपरेचा परिचय होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील काव्यलेखन परंपरेचा परिचय होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील विविधांगी लेखन कौशल्ये अवगत होतील व त्याचा उपयोग ते आपल्या करिअर क्षेत्रात करतील. |

| अभ्यासक्रम / Syllabus- Minor - IV (Theory) - मराठीचा लेखन वारसा : भाग -2                                                                                           |                                                                   |             |             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक - शब्दगंध भाग -२ प्रकाशक - राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्युटर्स, नागपूर, २०२३<br>(या पुस्तकातील सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक, ललित व कविता) |                                                                   |             |             |
| Unit / विभाग                                                                                                                                                       | Details / उपघटक                                                   | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I & II                                                                                                                                                        | शब्दगंध भाग -२ या पुस्तकातील सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक लेख | 20          | 24          |
| Unit-III & IV                                                                                                                                                      | शब्दगंध भाग -२ या पुस्तकातील सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट ललित लेख    | 20          | 24          |
| Unit-V & VI                                                                                                                                                        | शब्दगंध भाग -२ या पुस्तकातील सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट कविता       | 20          | 12          |
|                                                                                                                                                                    |                                                                   | एकूण 60 तास | 60 गुण      |

| Evaluation                              |                                                                                                                                                                                   |             |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                             | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण 100                                                                                                                      |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                  | प्रश्न १ - सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक लेखावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                      | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न २ - सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट वैचारिक लेखावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                      | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न ३ - सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट ललित घटकावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                         | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न ४ - सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट ललित घटकावर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                         | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न ५ - सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट कवितेवर आधारित लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                | 6 गुण       |
|                                         | प्रश्न ६ - सत्र -४ अंतर्गत समाविष्ट कवितेवर आधारित लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                | 6 गुण       |
|                                         |                                                                                                                                                                                   | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) | १.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण      |
|                                         | २.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

--XX--

**Syllabus / अभ्यासक्रम**  
**B. A. Semester- IV (NEP) Level - 5.0**  
 Minor- Elective- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

**Course Code - 639273**

**Course Title - Minor-Elective - V (A) (Theory) - मराठीतील मौखिक परंपरा : म्हणी व वाक्प्रचार**

| Semester           | Level | Vertical Type                               | Course code   | Couse Title                                                                      | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                             |
|--------------------|-------|---------------------------------------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -IV | 5.0   | <b>Minor-Elective DSC- Marathi Language</b> | <b>639273</b> | <b>Minor Elective -V (A) (Theory) मराठीतील मौखिक परंपरा : म्हणी व वाक्प्रचार</b> | 4              | 4       | 4                         | 60                     | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील मौखिक परंपरेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील म्हणींचा परिचय करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वाक्प्रचाराचा परिचय करून देणे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील मौखिक परंपरेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील म्हणींचा परिचय होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वाक्प्रचाराचा परिचय होईल.                |

| अभ्यासक्रम / Syllabus- Minor-Elective - V (A) (Theory) - मराठीतील मौखिक परंपरा : म्हणी व वाक्प्रचार                                                       |                                                    |             |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-------------|-------------|
| <p>नेमलेले पाठ्यपुस्तक - अभिनव म्हणी आणि वाक्प्रचार कोश</p> <p>लेखक- डॉ. राजेंद्र वाटाणे, प्रकाशन - राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्युटर्स, नागपूर, २०२३</p> |                                                    |             |             |
| Unit / विभाग                                                                                                                                              | Details / उपघटक                                    | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                    | म्हणी व वाक्प्रचार : ऐतिहासिक संदर्भ               | 10          | 12          |
| Unit-II                                                                                                                                                   | म्हणी व वाक्प्रचार : पौराणिक व सांस्कृतिक संदर्भ   | 10          | 12          |
| Unit-III                                                                                                                                                  | म्हणी व वाक्प्रचार : ग्रंथ संदर्भ                  | 10          | 12          |
| Unit-IV                                                                                                                                                   | म्हणी व वाक्प्रचार : लोककथा संदर्भ                 | 10          | 12          |
| Unit-IV                                                                                                                                                   | संदर्भयुक्त व अवयवांवर आधारित : म्हणी - वाक्प्रचार | 10          | 6           |
| Unit- VI                                                                                                                                                  | इतर प्रचलित व अन्य : म्हणी - वाक्प्रचार            | 10          | 6           |
|                                                                                                                                                           |                                                    | एकूण 60 तास | 60 गुण      |

| Evaluation                                 |                                                                                                                                                                                    |             |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                                | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण 100                                                                                                                       |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                     | प्रश्न १ - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न २ - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न ३ - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                               | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न ४ - अभ्यास घटकावर आधारित आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                        | 12 गुण      |
|                                            | प्रश्न ५ - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            | प्रश्न ६ - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                  | 6 गुण       |
|                                            |                                                                                                                                                                                    | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन<br>(Internal Assessment) | १. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण      |
|                                            | २. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

==XXX==

## Syllabus / अभ्यासक्रम

### B. A. Semester- IV (NEP) Level - 5.0

Minor-Elective- DSC- Marathi Language (मराठी भाषा)

### Course Code - 639274

### Course Title - Minor-Elective - V (B) (Theory) - वऱ्हाडी कविता

| Semester           | Level | Vertical Type                        | Course code | Couse Title                                    | Learning Hours | Credits | Teaching Hours (per week) | Teaching Hours (Total) | Exam Type & Marks                                             |
|--------------------|-------|--------------------------------------|-------------|------------------------------------------------|----------------|---------|---------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------|
| B. A. Semester -IV | 5.0   | Minor-Elective DSC- Marathi Language | 639274      | Minor Elective -V (B) (Theory) - वऱ्हाडी कविता | 4              | 4       | 4                         | 60                     | एकूण गुण = 100<br>60 गुण- लेखी व<br>40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Course Objectives :<br>/अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वऱ्हाडी कवितेचा परिचय करून देणे.<br>२. विद्यार्थ्यांना वऱ्हाडी भाषेतील परंपरेने चालत आलेल्या वऱ्हाडी कवितेचा परिचय करून देणे.<br>३. विद्यार्थ्यांना वऱ्हाडी कवितेच्या आकृतिबंधाचा परिचय करून देणे.<br>४. विद्यार्थ्यांना वऱ्हाडी कवितेचा आशय व भाषिक वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे. |
| Course Outcomes /<br>अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती  | १. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेतील वऱ्हाडी कवितेचा परिचय होईल.<br>२. विद्यार्थ्यांना वऱ्हाडी भाषेतील मौखिक परंपरेने चालत आलेल्या वऱ्हाडी कवितेचा परिचय होईल.<br>३. विद्यार्थ्यांना वऱ्हाडी कवितेच्या आकृतिबंधाचा परिचय होईल.<br>४. विद्यार्थ्यांना वऱ्हाडी कवितेचा आशय व भाषिक वैशिष्ट्यांचा परिचय होईल.               |



| अभ्यासक्रम / Syllabus- Minor-Elective - V (B) (Theory) - वऱ्हाडी कविता                                                                                                |                                                                          |             |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| नेमलेले पाठ्यपुस्तक - वऱ्हाडी कविता<br>संपादक - डॉ. काशीनाथ बऱ्हाटे, डॉ. अशोक इंगळे, प्रा. श्रीकृष्ण पदमणे<br>प्रकाशक- ज्ञानपथ पब्लिकेशन, अमरावती, प्रथम आवृत्ती २०२५ |                                                                          |             |             |
| विभाग                                                                                                                                                                 | Details / उपघटक                                                          | अध्यापन तास | गुण विभागणी |
| Unit-I                                                                                                                                                                | वऱ्हाडी कविता : संकल्पना, स्वरूप व वैशिष्टे                              | 5           | 6           |
| Unit-II                                                                                                                                                               | वऱ्हाडी कविता या संपादित पुस्तकातील १ ते १० कविता आशय विचार व मूल्यमापन  | 15          | 12          |
| Unit-III                                                                                                                                                              | वऱ्हाडी कविता या संपादित पुस्तकातील ११ ते २० कविता आशय विचार व मूल्यमापन | 10          | 12          |
| Unit-IV                                                                                                                                                               | वऱ्हाडी कविता या संपादित पुस्तकातील २१ ते ३० कविता आशय विचार व मूल्यमापन | 15          | 12          |
| Unit-V                                                                                                                                                                | वऱ्हाडी कविता या संपादित पुस्तकातील ३१ ते ४० कविता आशय विचार व मूल्यमापन | 10          | 12          |
| Unit-VI                                                                                                                                                               | मराठी कवितेत वऱ्हाडी कवितेची वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये व मूल्यमापन             | 5           | 6           |
|                                                                                                                                                                       | Total                                                                    | 60 तास      | 60 गुण      |

| Evaluation                              |                                                                                                                                                                                   |             |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| गुण विभागणी                             | लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण 100                                                                                                                      |             |
| प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप                  | प्रश्न १ - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                              | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न २ - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                              | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न ३ - अभ्यास घटकावर आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                              | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न ४ - अभ्यास घटकावर आधारित आधारित - दीर्घोत्तरी प्रश्न                                                                                                                       | 12 गुण      |
|                                         | प्रश्न ५ - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                 | 6 गुण       |
|                                         | प्रश्न ६ - अभ्यास घटकावर आधारित - लघुत्तरी प्रश्न                                                                                                                                 | 6 गुण       |
|                                         |                                                                                                                                                                                   | एकूण 60 गुण |
| अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) | १.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)                                                                                                                                 | 20 गुण      |
|                                         | २.अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणताही एक पर्याय निवडावा | 20 गुण      |

-- B. A. Semester- IV - Marathi Language अभ्यासक्रम समाप्त --

-- XXX--